

HET GETIJ

ONTMOETINGSPLAATS VOOR DE STAD

HET GETIJ

Ontmoetingsplaats voor de stad

Academie van Bouwkunst Amsterdam
Afstudeer project van Haidar Al-Dayri
haidar_01@hotmail.com
Master of Architecture
10 juli 2019

Commissieleden

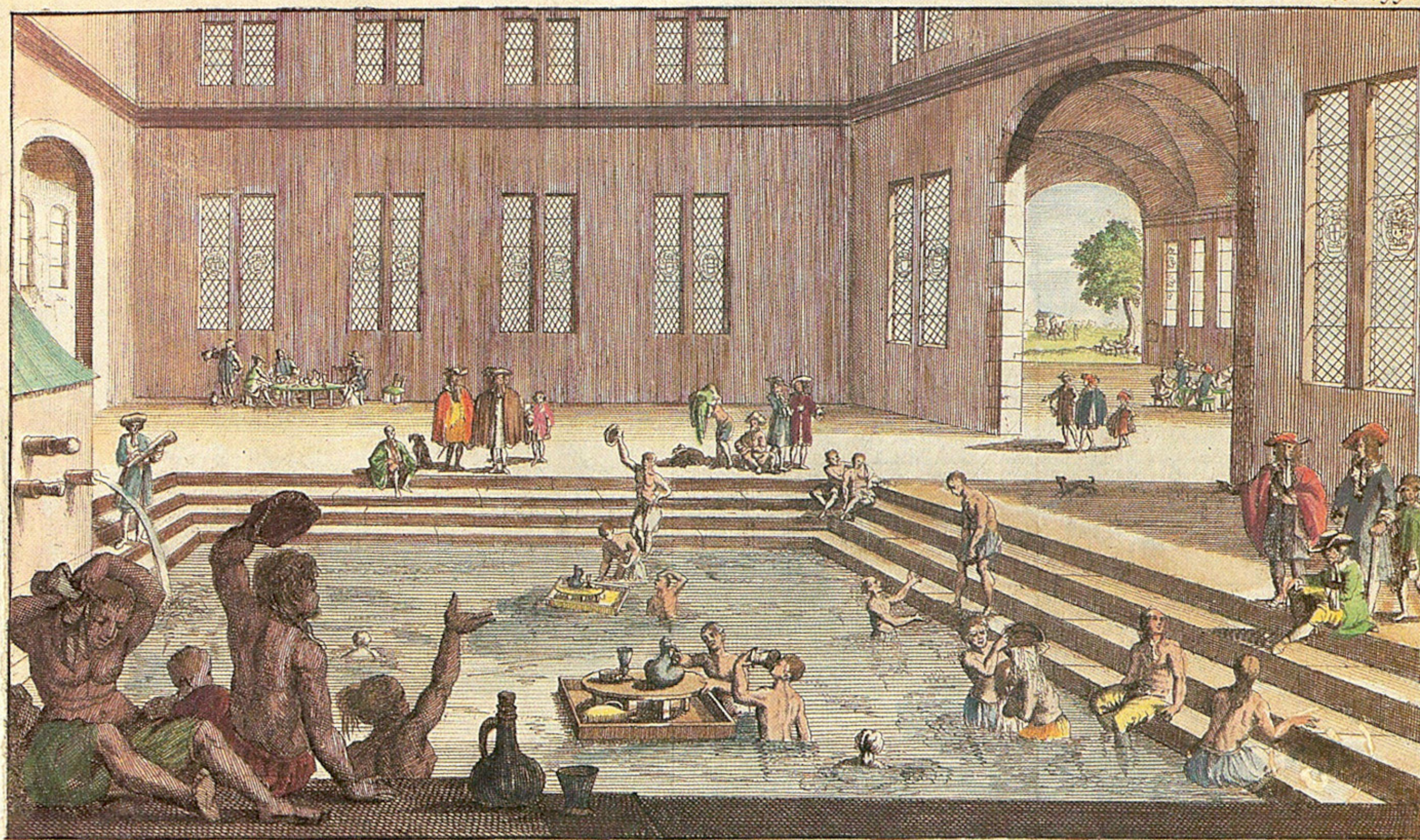
Saša Radenovic (mentor)
Ira Koers
Pieter Jannink

Toegevoegde leden tbv het examen

Lada Hrsak
Jeroen Atteveld

INHOUDSOPGAVE

5	PROJECTOMSCHRIJVING
6 - 7	ANALYSE - EENZAAMHEID IN AMSTERDAM
8 - 9	INSPIRATIE - ALHAMBRA
10 - 11	INSPIRATIE - THE PALACIO DE GENERALIFE
12 - 13	LOCATIE - DE CENTRALE MARKTHALLEN
14 - 15	CONCEPT - TOEGANKELIJKHEID
16 - 17	CONCEPT - TOEGANKELIJKHEID CENTRALE PLEIN - WATER PASSAGE
18 - 19	CONCEPT - TOEGANKELIJKHEID BINNENGEBIED - WATER PASSAGE
20 - 23	CONCEPT - TOEGANKELIJKHEID PAVILJOENEN
25	PLATTEGRONDEN - BEGANE GROND
27	PLATTEGRONDEN - 1E VERDIEPING
29	PLATTEGRONDEN - DAK
30 - 31	WATERSTRUCTUUR
32 - 33	DOORSNEDE - VOETENBAD - MASSAGERUIMTE
34 - 35	DOORSNEDE - BAD - THERAPIERUIMTE
37	AANZICHTEN
38 - 39	MATERIALEN - OPENBARE RUIMTE
40 - 41	MATERIALEN - GEBOUW
42	LITERATUURLIJST
43	COLOFON

t Badt tot Aken.

Ontmoeting tussen bekenden en onbekenden

PROJECTOMSCHRIJVING

Inleiding

Amsterdam groeit. De stad ontwikkelt zich in hoog tempo. De woningbouwopgave in en om Amsterdam is enorm! De gemeente Amsterdam streeft naar schone, groene en duurzame buurten waar geen enkele bewoner buiten de boot valt en iedereen sociale aansluiting vindt.

De nieuwbouw in Amsterdam zorgt voor een instroom van nieuwe mensen met een hoger inkomen. Hierdoor worden de sociale, maatschappelijk en economische verschillen tussen de buurten steeds duidelijker. Door de komst van veel nieuwe bewoners is contact tussen burens onderling niet meer vanzelfsprekend en werkt het eenzaamheid in de hand. Sociale, gedeelde voorzieningen zijn nodig om buurten en buurtbewoners weer met elkaar te verbinden.

Het badhuis

Het badhuis was vroeger een ontmoetingsplaats in de stad met een open karakter. Deze functie is langzamerhand verdwenen uit het straatbeeld. Ik ben op zoek gegaan naar wat een badhuis in de huidige tijd kan betekenen voor de stad Amsterdam. De inspiratie voor dit thema komt uit de Arabische en oud-Romeinse badcultuur. Naast dat een warm bad goed is om lichaam en geest te ontspannen, heeft het ook een genezende werking, bijvoorbeeld bij pijnlijke gewrichten, slapeloosheid en spierpijn. In Amsterdam geeft één op de vijf (19%) inwoners aan behoefte te hebben aan ondersteuning of hulp bij het verbeteren van de eigen gezondheid. Het vaakst wil men hulp bij het verminderen van stress of spanningen.

Locatie Westerpark - Food center

Uit mijn onderzoek is Westerpark gekomen als meest geschikte locatie voor het complex. Westerpark is een gebied dat volop in ontwikkeling is. Er worden veel nieuwe woningen gebouwd en opgeleverd, het gaat om stedelijke projecten zoals Havenstad, Sloterdijk I, Houthaven & Foodcenter.

Het huidige Food Center in Westerpark wordt getransformeerd: het deel ten noorden van de Centrale Markthal wordt herontwikkeld en gemoderniseerd. Ten zuiden van de Centrale Markthal komt een nieuwe woonbuurt. Mijn ontwerp zal hierop aanhaken en een centrale plek nemen in het gebied.

Het Getij

De naam van mijn ontwerp verwijst naar het getijde, de periodieke wisseling van de waterstand die op aarde optreedt als gevolg van de zwaartekracht van de maan en de zon. Of te wel eb en vloed. Dit is terug te vinden in mijn ontwerp.

Water

Water heb ik gebruikt als basis element in mijn ontwerp. Water is de basis van het leven en is onze eerste levensbehoefte. Water staat dan ook aan de basis van elke samenleving.

Drie onderdelen

Het water in mijn ontwerp heeft drie functie onderdelen:

1. Water als therapie en ontspanning
2. Waterplein als centrale plek en opvang van regenwater
3. Water als natuurlijke afscheiding

1. Water als therapie en ontspanning

De mens heeft het water al van de oudste tijden af de kracht toegekend om het lichaam en de ziel te reinigen. Water maakt schoon, kalmeert en ontspant, zuivert het lichaam en heeft een helende werking. De baden in het complex geven het lichaam en de geest ontspanning. In de therapieruimten wordt het geluid van water gebruikt als helende werking. Het geluid van stromend water heeft een ontspannend effect op het lichaam en verlaagt het stressniveau. Dit in tegenstelling tot mechanische, industriële en stadse geluiden zoals het rinkelen van een telefoon of het voorbijrazen van een tram. De massageruimten zijn bedoeld voor de behandeling van het bestrijden van lichamelijke en geestelijke/ emotionele klachten en symptomen.

2. Waterplein als centrale plek en opvang van regenwater

Het complex bestaat uit vijf paviljoenen die in verbinding staan met elkaar door een centraal plein waar bezoekers samenkomen. Het regenwater krijgt hier een prominente plek. Het regenwater stroomt via de daken en de kolommen naar het waterplein. Als het droog is, kan er op het centrale plein worden gespeeld, gesport of gezeten. Als het regent, stromen de basins op het plein vol met water en functioneert het als berging. In het winterseizoen kan het plein dienen als schaatsbaan voor de omgeving. Tevens heeft het complex ook een natuurdak, dat naast wateropvang zorgt voor een oase van rust en verkoeling voor het complex en voor de stad en uitzicht geeft op de centrale markt.

3. Water als natuurlijke afscheiding

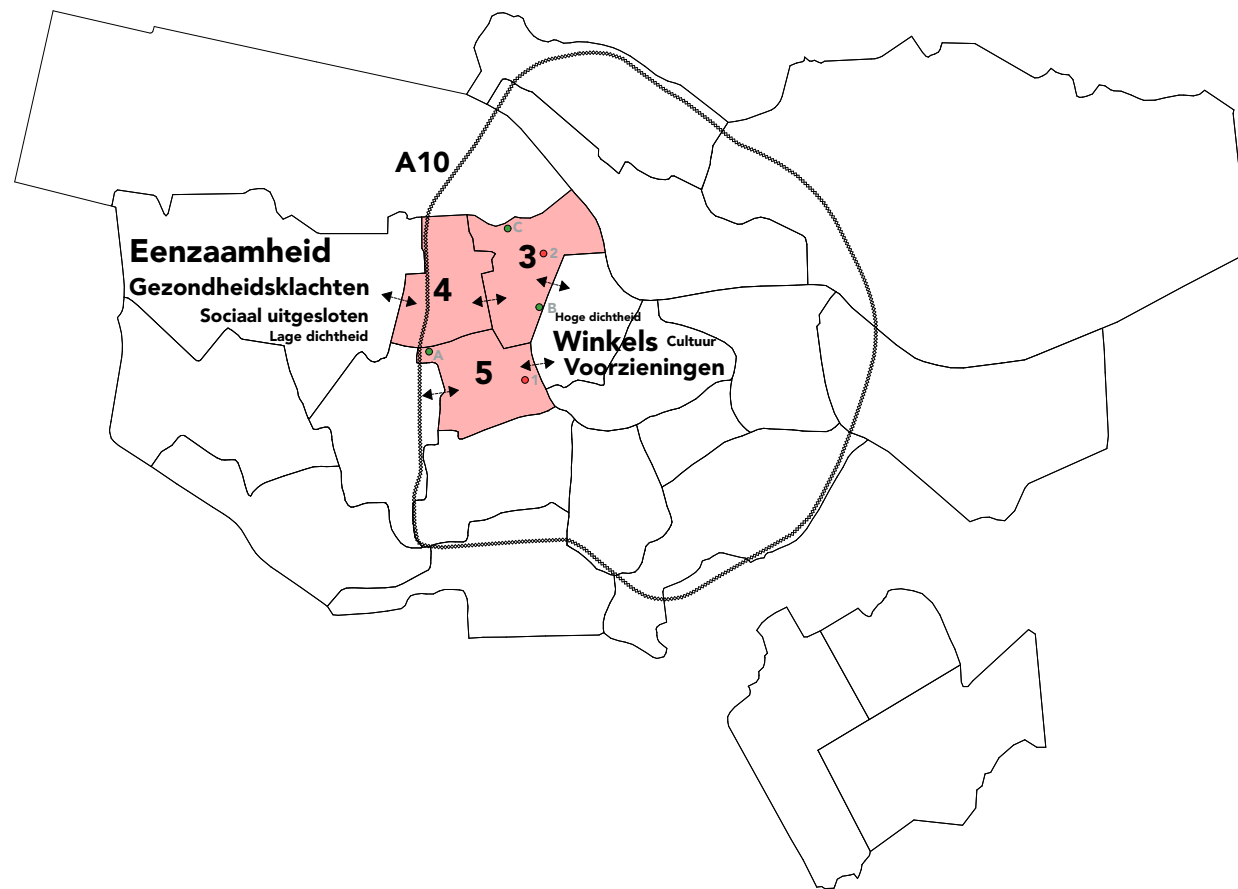
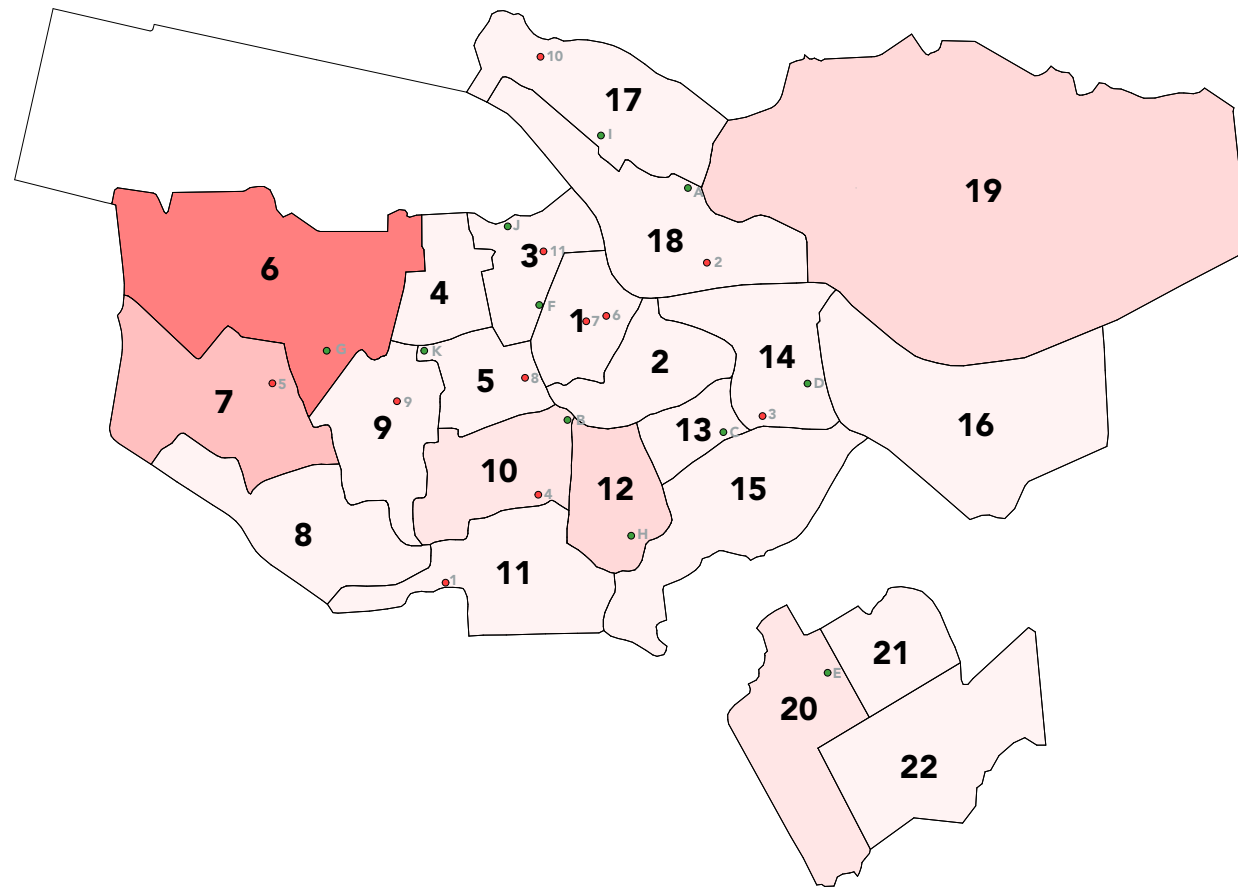
De diverse watervlakten in het complex dienen als natuurlijke afscheiding tussen de openbare ruimte van de stad en de semi-openbare ruimte van het complex. De toegankelijkheid van het centrale plein wordt bepaald door het waterniveau. Overdag is het plein enkel bestemd voor bezoekers van het badhuis. In de avond zakt het waterniveau (eb), waarbij een voetpad te voorschijn komt en het centrale plein toegankelijk wordt voor de buurt.

Basement

Het basement in mijn ontwerp bestaat uit een vlak gebakken klinkers die soms eruit worden getrokken en een bank vormt en soms worden ingedrukt om een plein te creëren.

Vijf paviljoenen

Voor bezoekers van het complex is het gebouw te betreden via het voetenbad-paviljoen, gelegen aan het centrale plein. Vanaf daar kan je op verschillende routes de andere paviljoenen benaderen. De paviljoenen zijn ontworpen als een gesloten volume die omringd wordt door een arcade. Deze arcade is soms ingevuld met een filigraan metalen invulling. Hierdoor kunnen bezoekers wel naar buiten kijken maar toevallige passanten niet naar binnen. De andere programma onderdelen zijn baden, therapieruimte, massageruimte en een restaurant.

ANALYSE - *EENZAAMHEID IN AMSTERDAM*

Totaalkaart
De totaalkaart is voortgekomen uit de analyse van:
- aantal ernstig eenzame in Amsterdam - gezondheid van de bewoners - leeftijd 45 t/m 49 jaar - dichtheid - winkels per 1000 bewoners - voorzieningen per 1000 bewoners
Hieruit blijkt dat in Geuzenveld/ Slotermeer de meeste eenzame mensen wonen en de grootste kans is op eenzaamheid.

Conclusie
Eenzaamheid en gezondheidsklachten zijn het grootst in Geuzenveld/ Slotermeer, gevolgd door Osdorp.
In centrum zijn de meeste winkels en voorzieningen terug te vinden gevolgd door de omliggende buurten.
Er is een twee-deling ontstaan tussen Nieuw-west en het centrum.
Eenzaamheid/ gezondheidsklachten versus Winkels en voorzieningen.

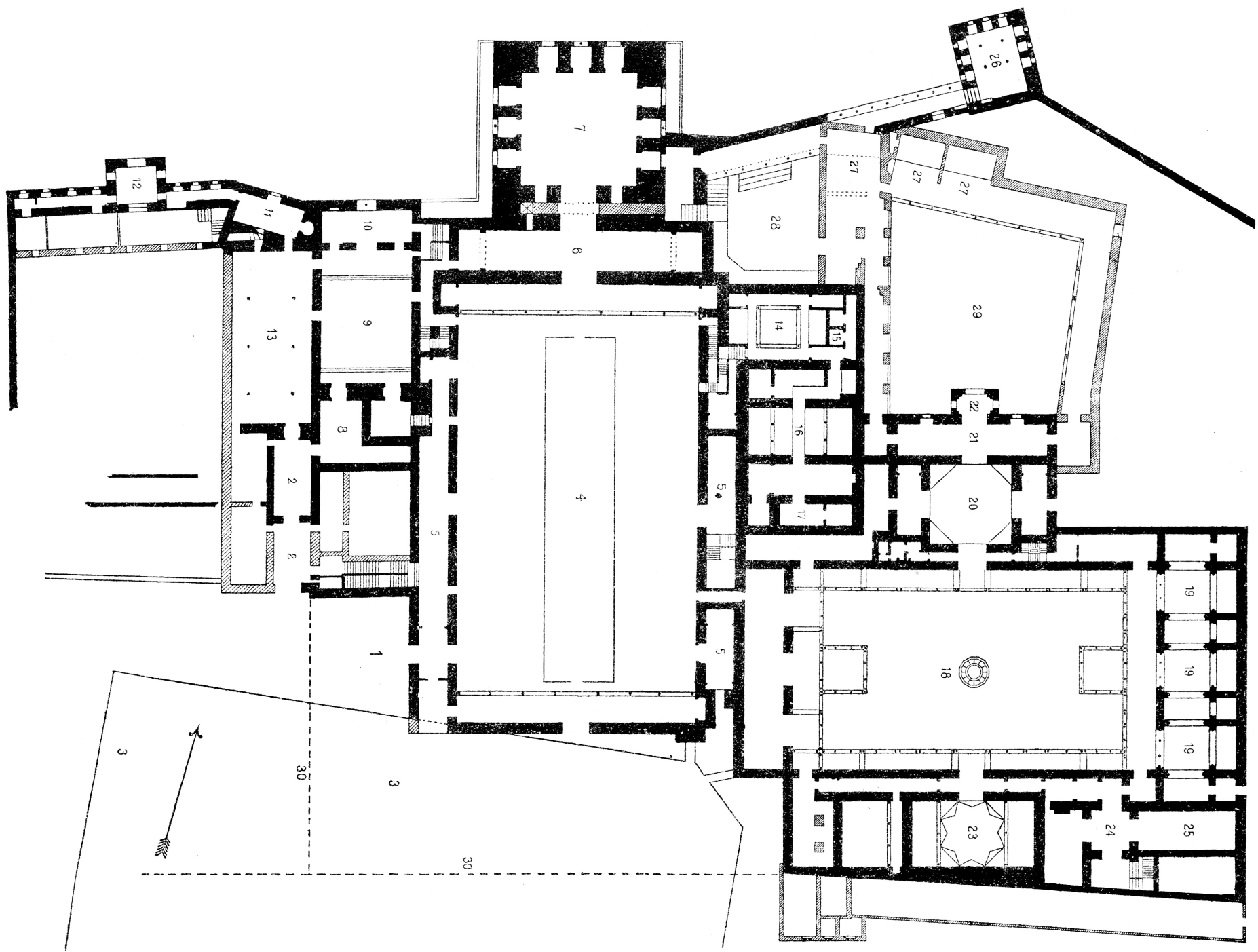
Puntendeling
15 punten = slecht
10 punten = matig
5 punten = normaal

Kansen in de stad
3 Westerpark 2. Hammam B. Marnixbad C. Brediusbad
4 Bos en Lommer Heeft nog geen badhuis/ zwembad
5 Oud-West / De baarsjes 1. Badhuis Da Costa A. SportPlaza Mercator
Het gebied tussen het centrum en Nieuw-west gebruiken als verbinding tussen de twee gebieden.
Randvoorwaarden locatie
- in route van voorzieningen en winkels. - nieuwe ontwikkeling nieuwe woonbuurt - zichtbaarheid - bereikbaarheid - nieuwe verbinding in de stad

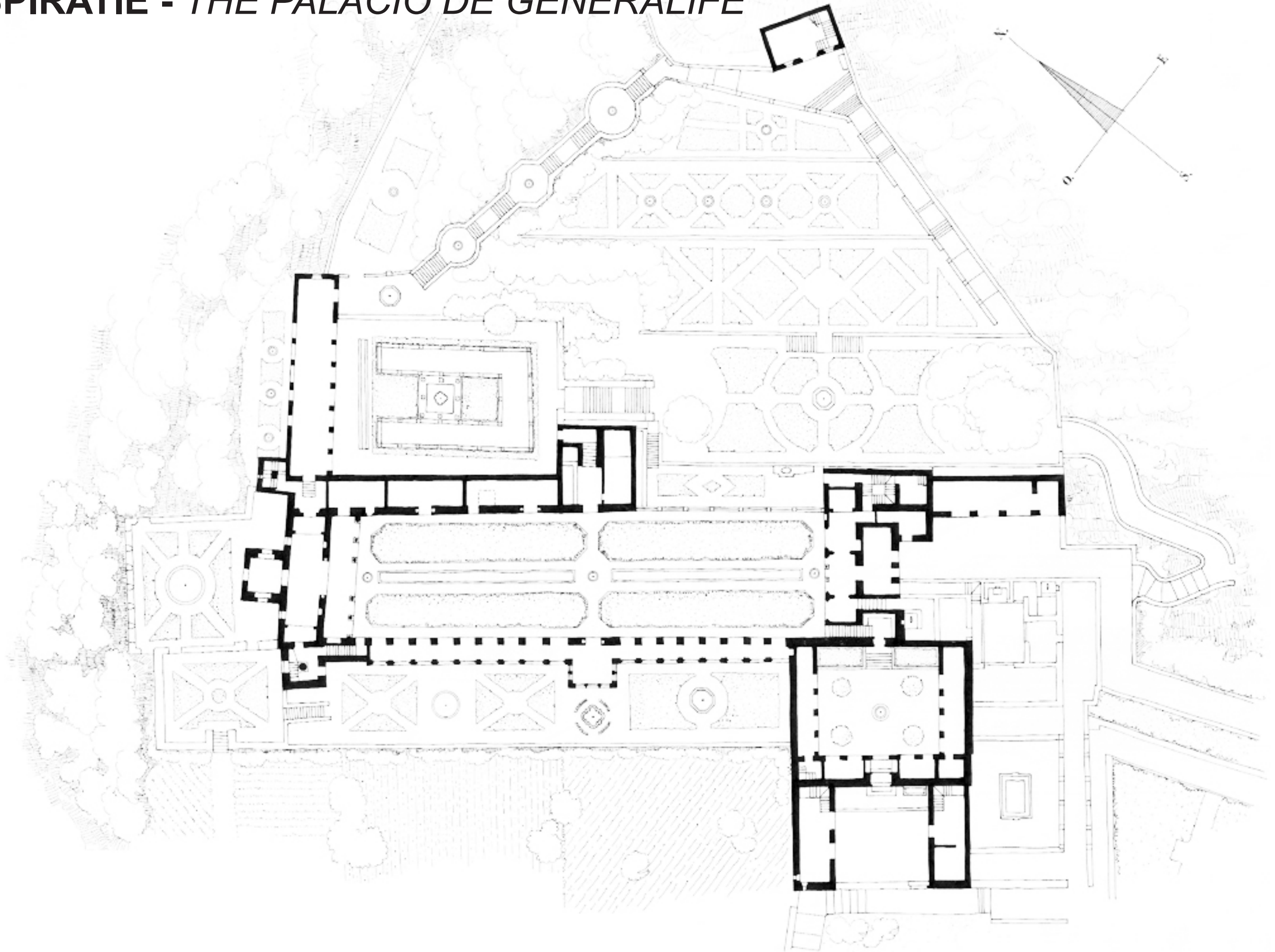
“...the Alhambra...a marvel of living wholeness. It has no overall symmetry at all, but an amazing number of minor symmetries, which hold within limited pieces of the design, leaving the whole to be organic, flexible, adapted to the site.”

INSPIRATIE - *ALHAMBRA*

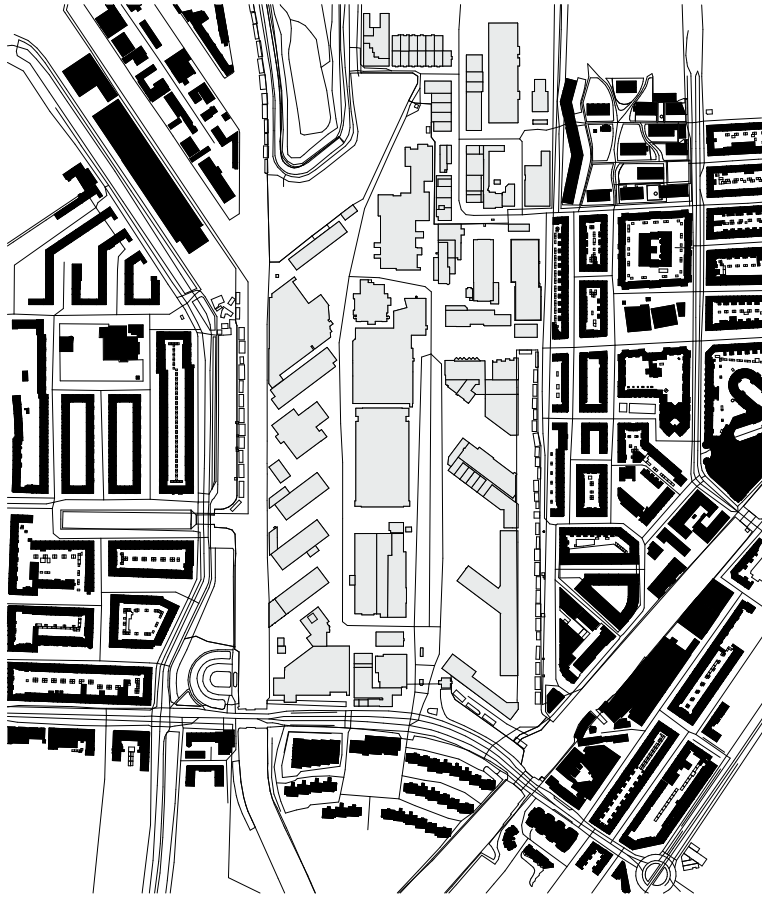
INSPIRATIE - *THE PALACIO DE GENERALIFE*

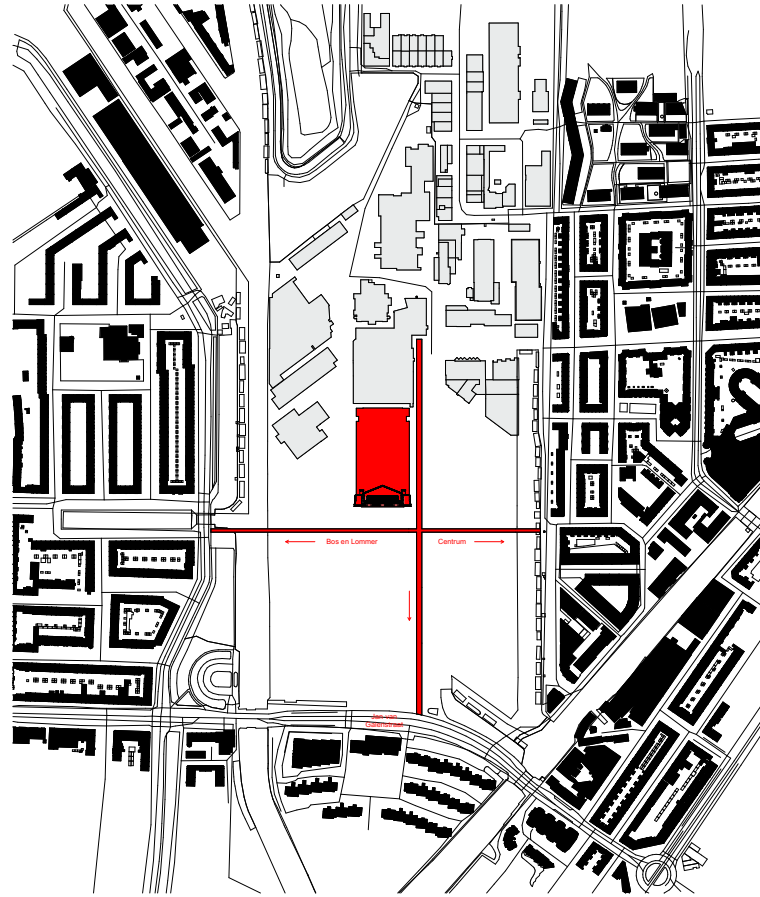
Amsterdam luchtfoto centrale Markthallen, 1924, architect Lansdorp
ANP PHOTO G. V.D. WERFF
Auteur: G. V.d. Werff

LOCATIE - *DE CENTRALE MARKTHALLEN*

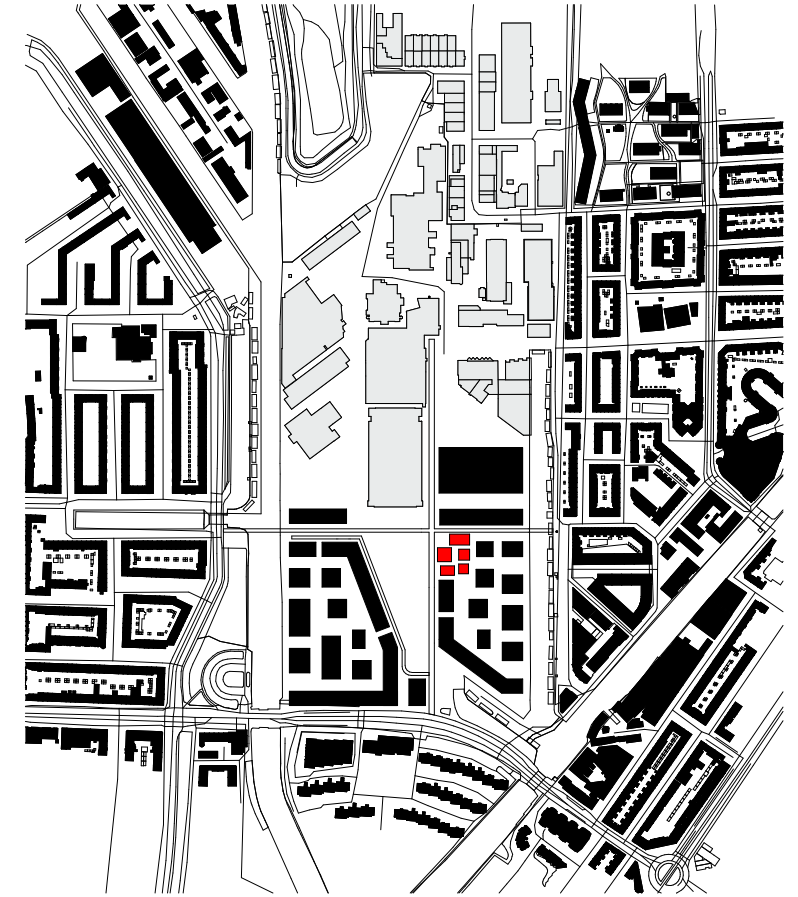
Huidige situatie Centrale Markthallen

- 1934 geopend, ontworpen door N. Lansdorp
- De plek waar je groente, fruit en andere levensmiddelen kan kopen als winkelier.
- Gesitueerd op een eiland.

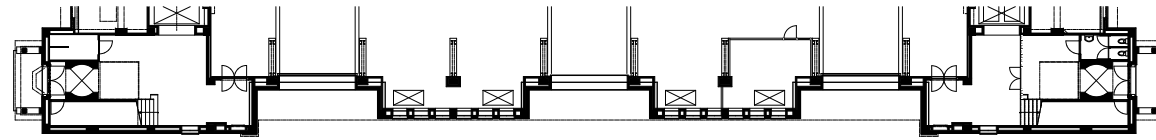
Toekomstige situatie Centrale Markthallen

- Nieuwe wijk Marktkwartier met 1500 woningen
- Bedrijven verhuizen naar het noorden van het plan zodat er ruimte vrij komt voor woningen en voorzieningen.
- Nieuwe fietsroute tussen Bos en Lommer en Centrum.
- Monumentale hal krijgt een publiek karakter met evenementen en horeca.

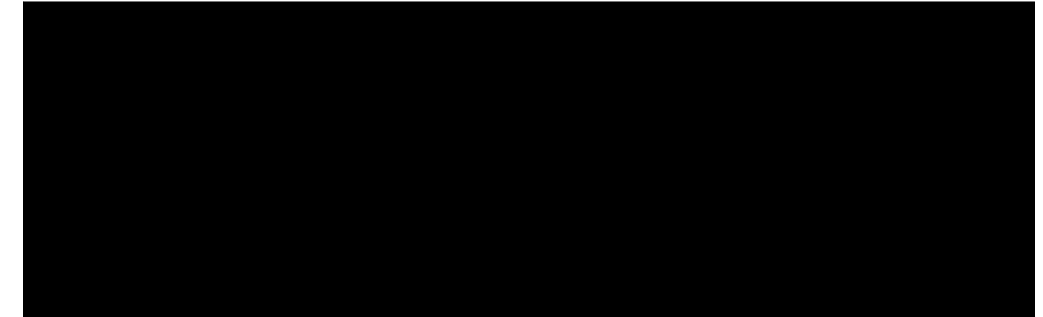
Locatie Badhuis

- Aansluiting op nieuwe wandel en fietsroute
- Hoofdentree aan plein zijde
- Ontworpen als losse paviljoenen op een eiland

Centrale Markthal

<----- Fiets en wandel route richting Bos en Lommer

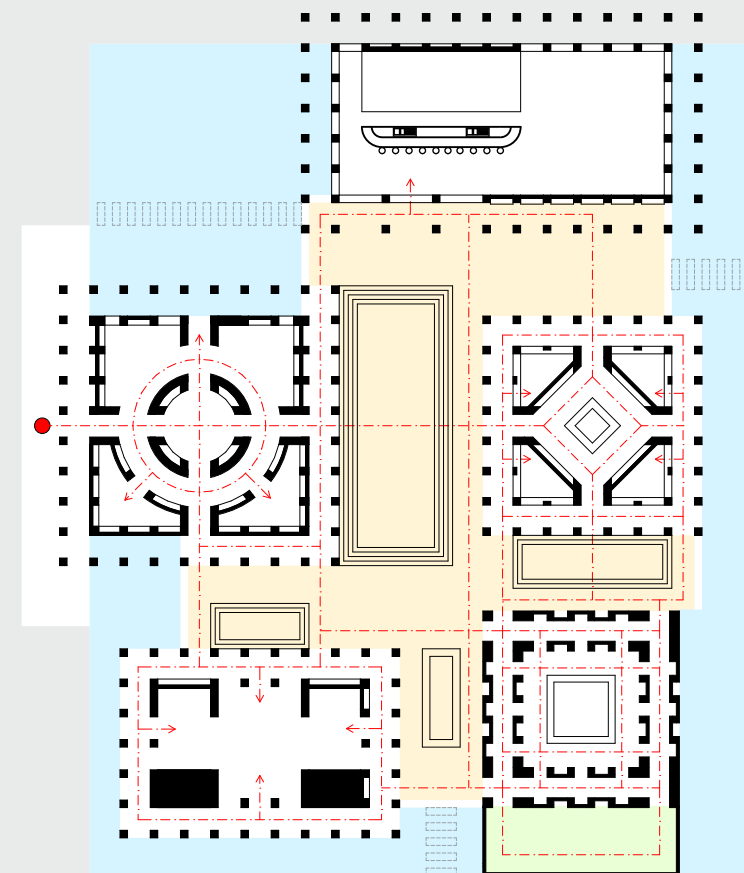

Fiets en wandel route richting centrum ----->

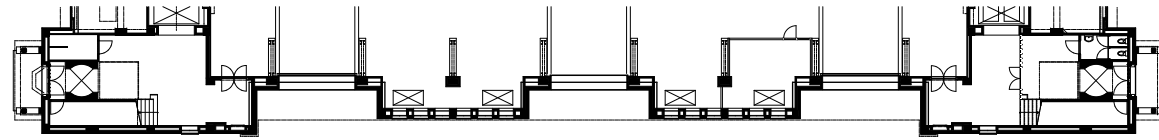
Badhuis open - plein niet toegankelijk

- Centrale entree aan centrale markt plein, voetenbad.
- Vrije routing door paviljoenen en plein.
- Plein alleen toegankelijk voor bezoekers badhuis.
- Het water aan buitenzijde van het plan als grens tussen het openbare plein en het complex.
- Routing van bezoekers badhuis ———— . ————

<----- Auto, fiets en wandel route richting Jan van Galenstraat

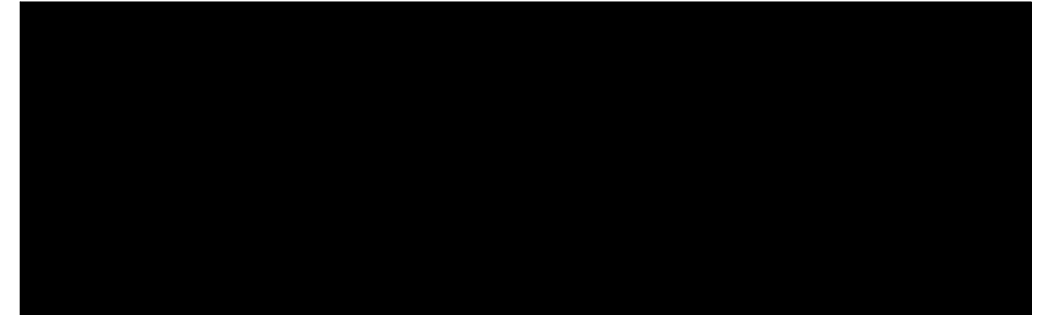

CONCEPT - TOEGANKELIJKHEID

Centrale Markthal

←- - - - Fiets en wandel route richting Bos en Lommer

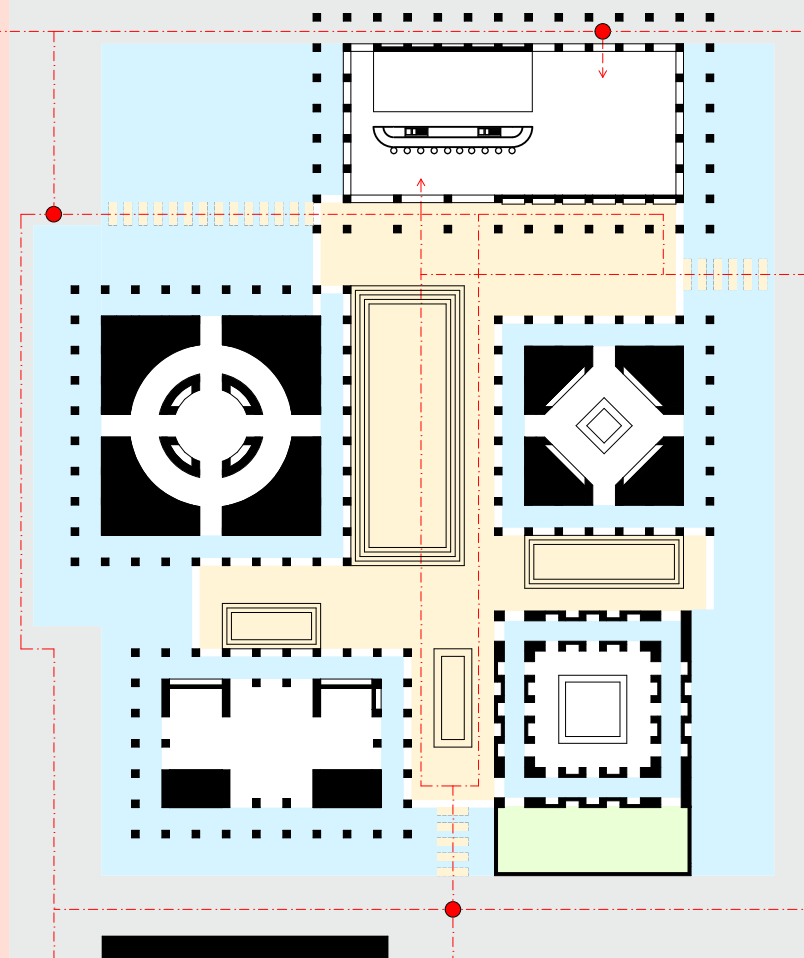

Fiets en wandel route richting centrum - - - ->

Badhuis gesloten - plein toegankelijk

- Paviljoenen niet toegankelijk, arcade stroomt vol met water. Er ontstaan nieuwe paden die het plein toegankelijk maakt.
- Restaurant blijft open.
- Routing van passanten

Auto, fiets en wandel route richting Jan van Galenstraat

Badhuis open - Plein niet toegankelijk

CONCEPT - TOEGANKELIJKHEID CENTRALE PLEIN - WATER PASSAGE

Badhuis gesloten - Plein toegankelijk door nieuwe paden

Badhuis open - Plein niet toegankelijk

CONCEPT - TOEGANKELIJKHEID BINNENGEBIED - WATER PASSAGE

Badhuis gesloten - Plein toegankelijk door nieuwe paden

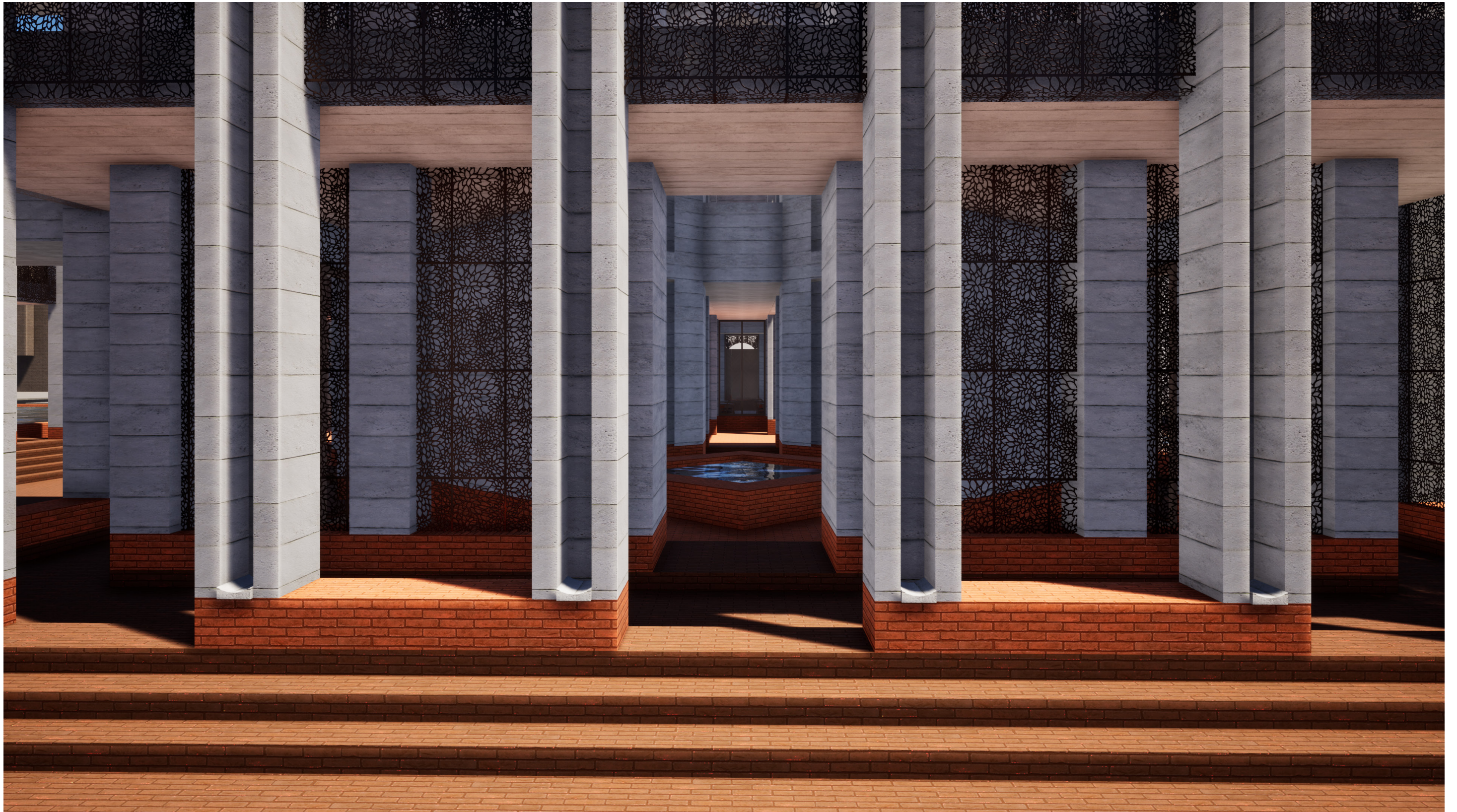

Badhuis open - Paviljoenen toegankelijk

CONCEPT - *TOEGANKELIJKHEID PAVILJOENEN*

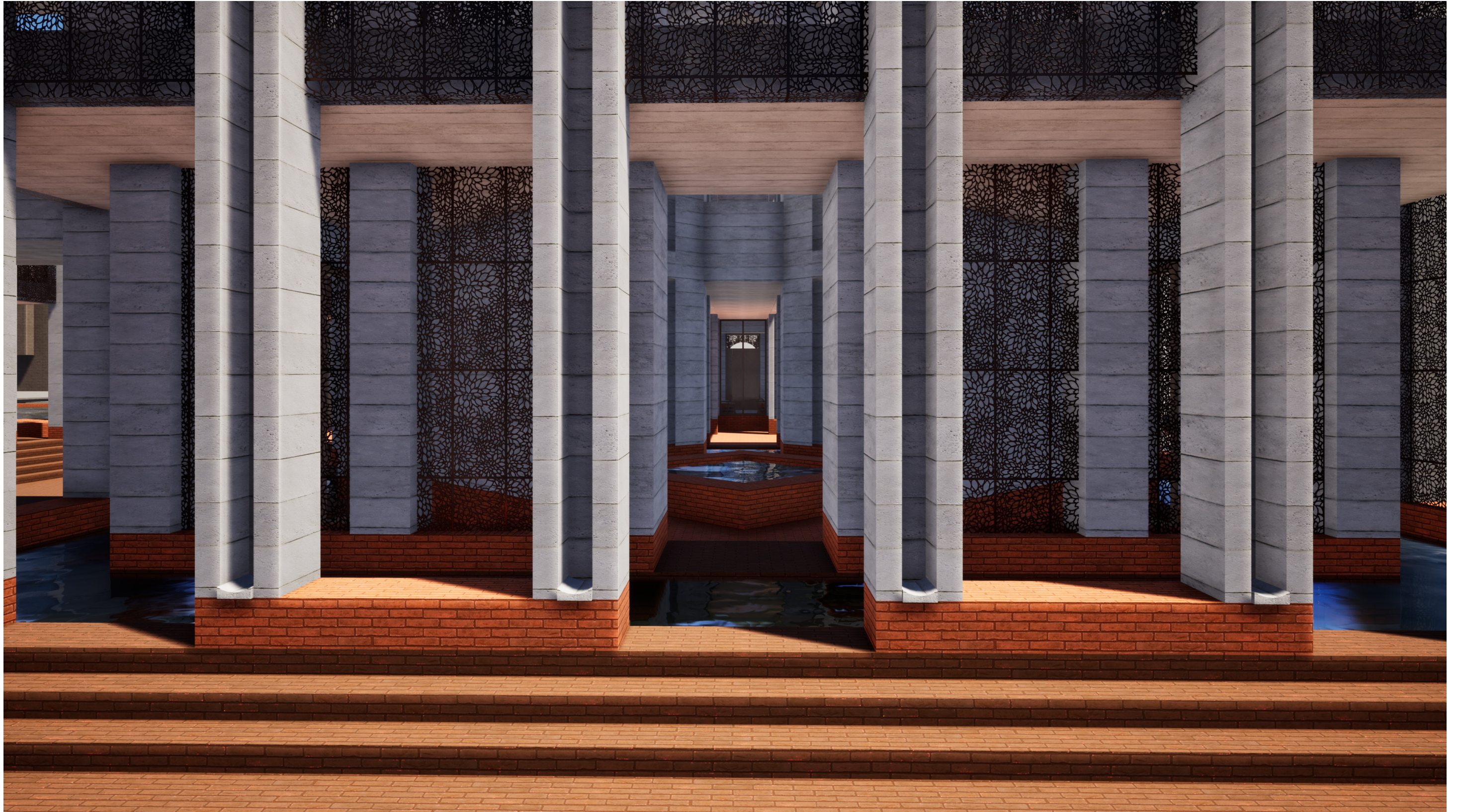

Badhuis gesloten - Paviljoenen niet toegankelijk - Aracde loopt vol met water

Badhuis open - Paviljoenen toegankelijk - Massage ruimtes

CONCEPT - *TOEGANKELIJKHEID PAVILJOENEN*

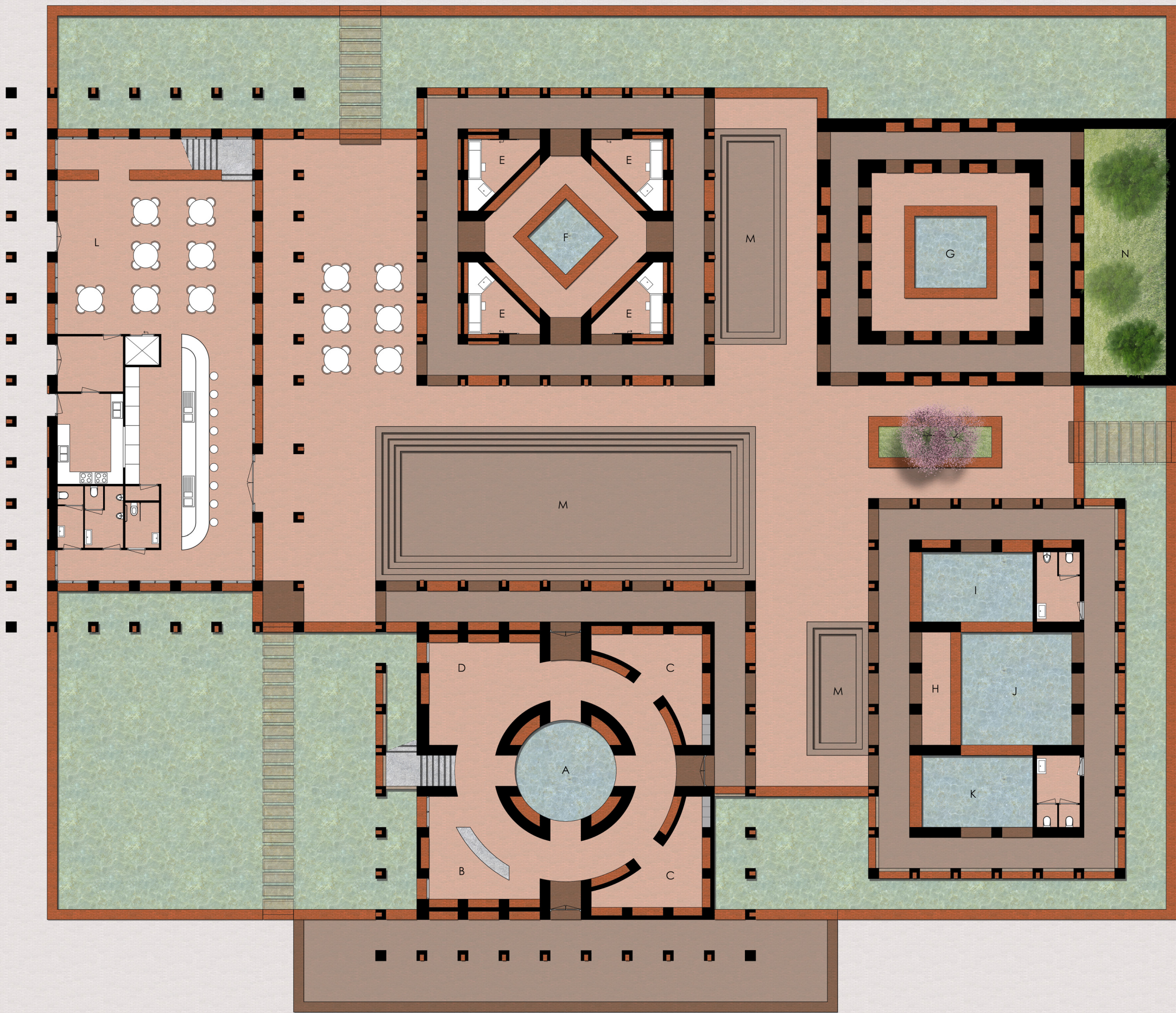

Badhuis gesloten - Paviljoenen niet toegankelijk - Aracde loopt vol met water

Badhuis open - Plein toegankelijk voor bezoekers

PLATTEGRONDEN - *BEGANE GROND* 1:200

Legenda beganegrond

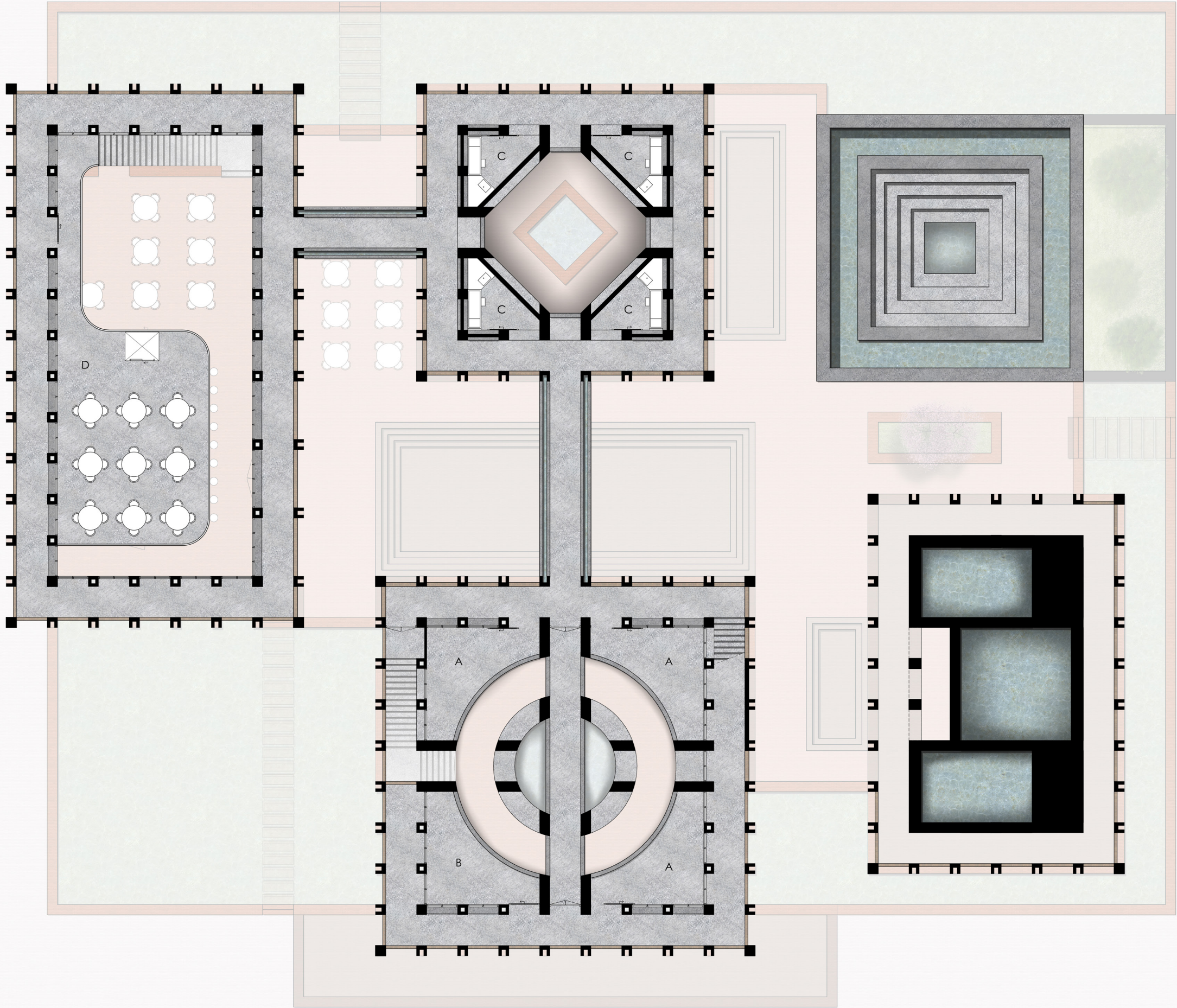
- A = Voetenbad
- B = Receptie
- C = Kledkamers
- D = Lounge
- E = Massageruimte
- F = Stilteruimte
- G = Therapieruimte
- H = Douches
- I = Tempidarium, 23 graden
- J = Caldarium, 38 graden
- K = Frigidarium, 3 graden
- L = Restaurant
- M = Waterplein
- N = Omsloten binnentuin

Badhuis gesloten - Plein toegankelijk voor passanten
Regenwater opvang

PLATTEGRONDEN - 1E VERDIEPING 1:200

Legenda 1e verdieping

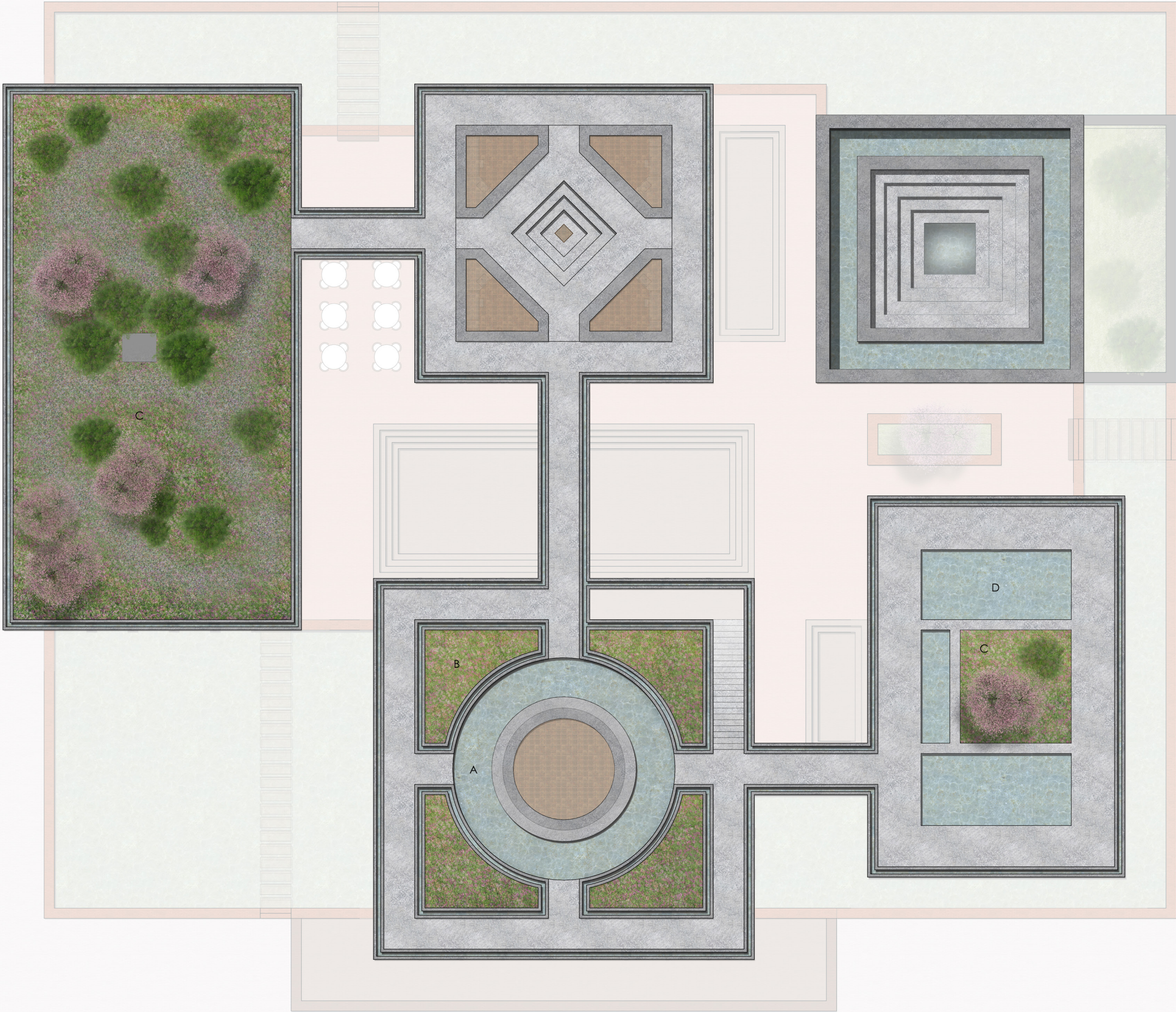
- A = Lounge
- B = Lounge medewerkers
- C = Massageruimte
- D = Restaurant

Voetenbad op het dak - Zicht op centrale Markthal

PLATTEGRONDEN - *DAK 1:200*

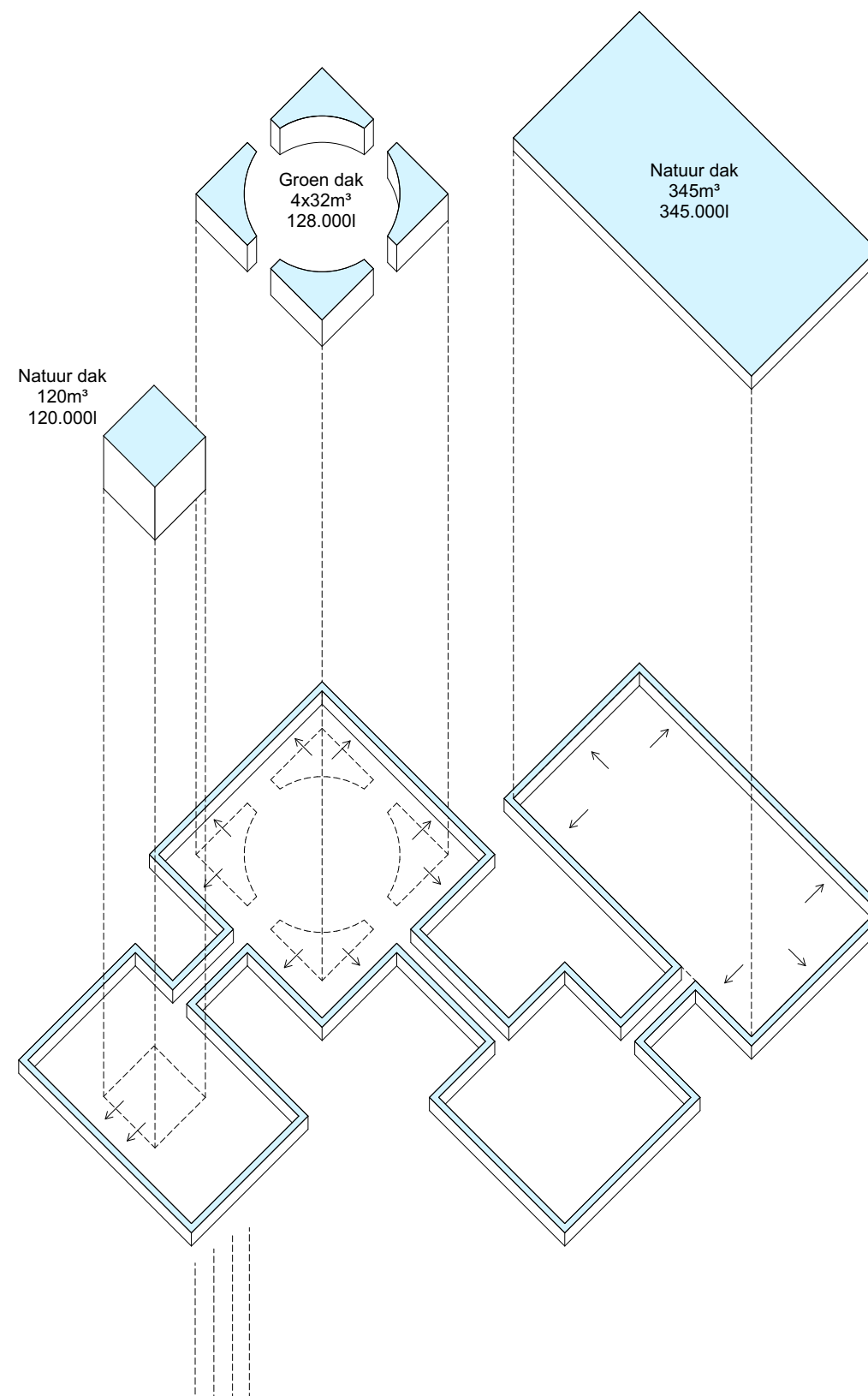

Legenda Dak
A = Voetenbad
B = Groen dak
C = Natuur dak
D = Buitenbad

Regenwater buffer op daken

Dak verdieping
Regenwater circulatie in balustrade

WATERSTRUCTUUR

1e verdieping
Regenwater gaat via de daken en
kolommen naar de waterpleinen

Begane grond
Waterpleinen

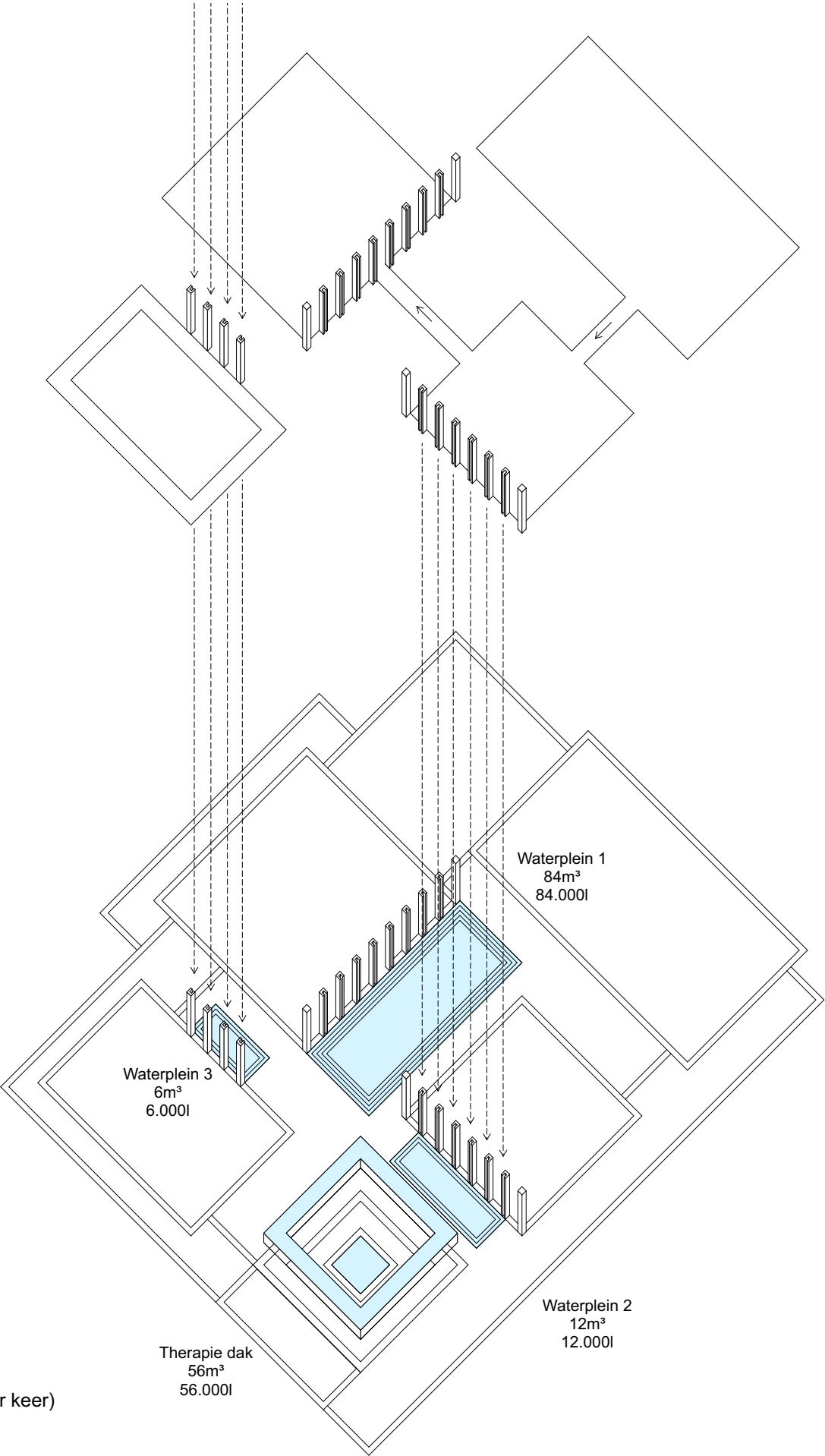
Totaal = 751.000l

Wat kunnen wij ermee doen?

11.734 keer douchen (64l per keer)

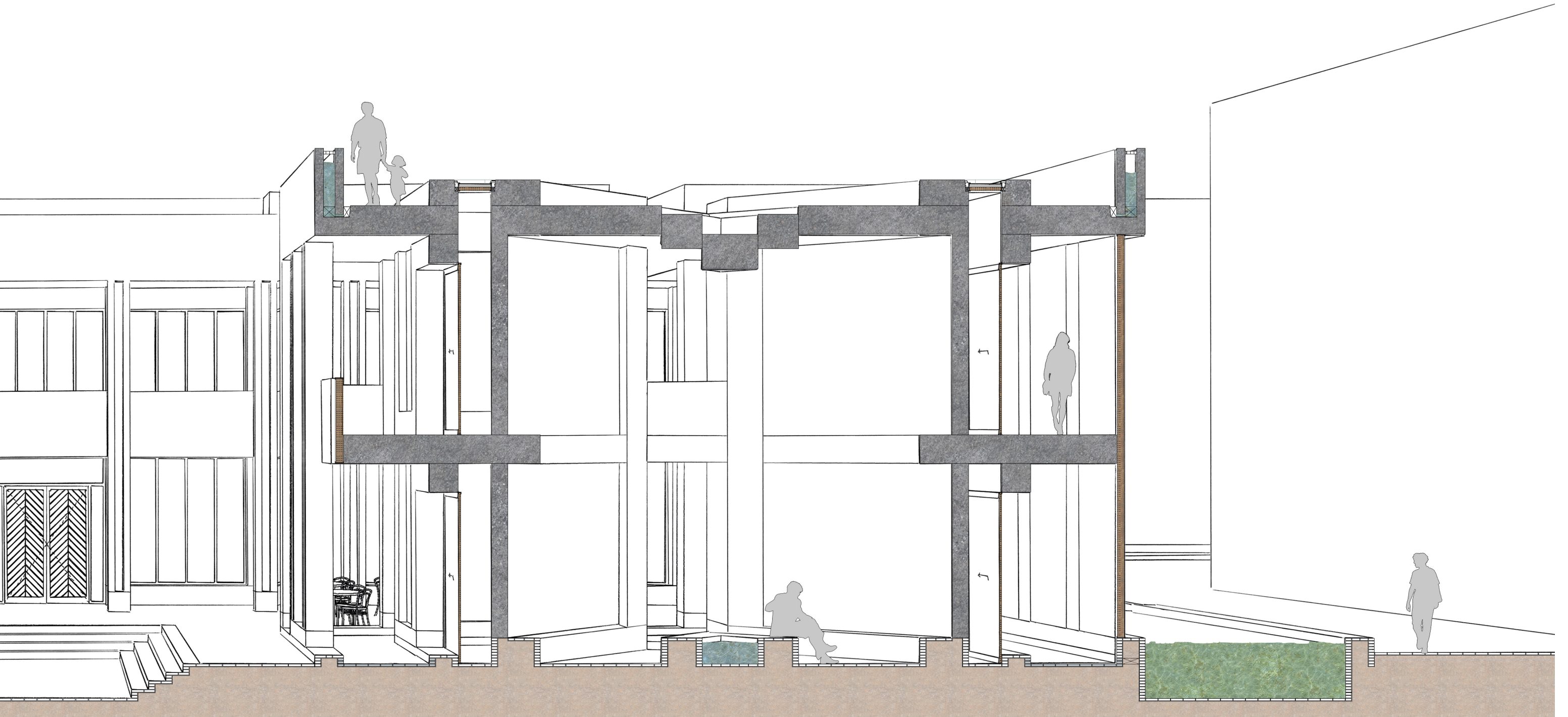
134.107 keer toilet doorspoelen (5,6l per keer)

1/3 olympisch bad vullen (2.500.000l)

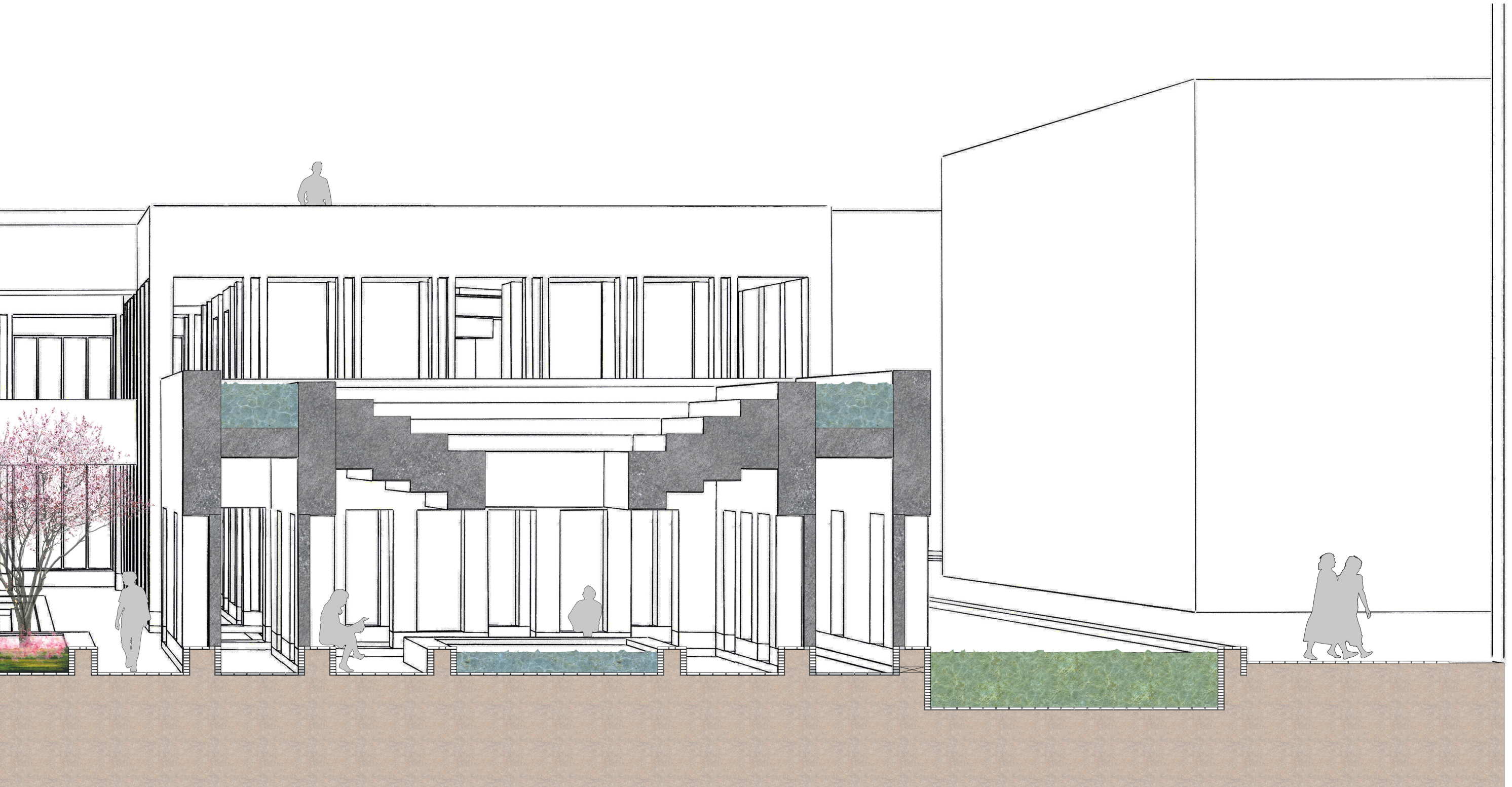

DOORSNEDE - VOETENBAD - MASSAGERUIMTE

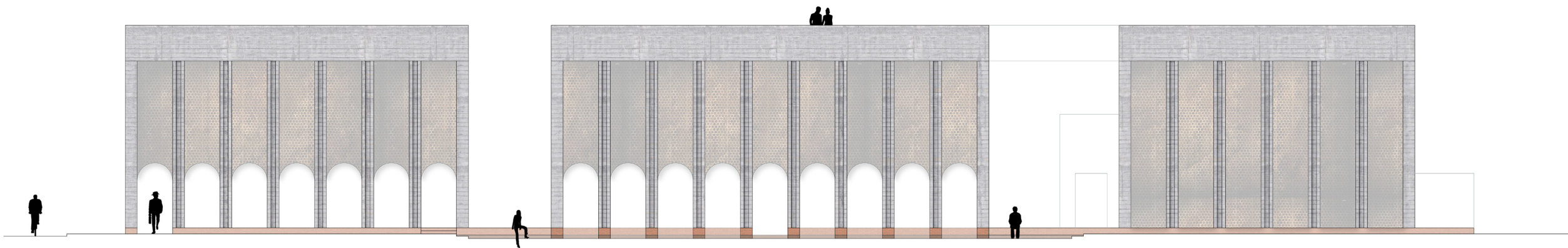
DOORSNEDE - *BAD* - THERAPIERUIMTE

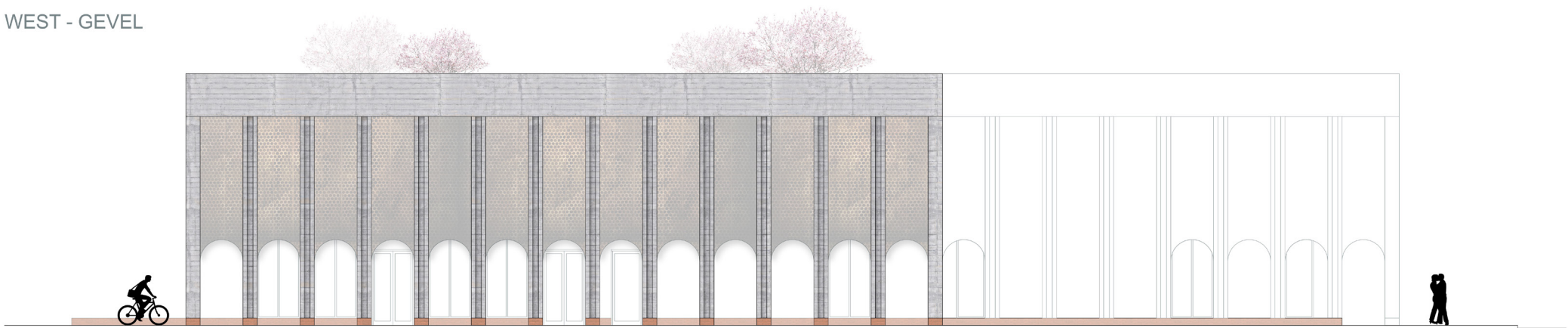

Therapieruimte - Water therapie

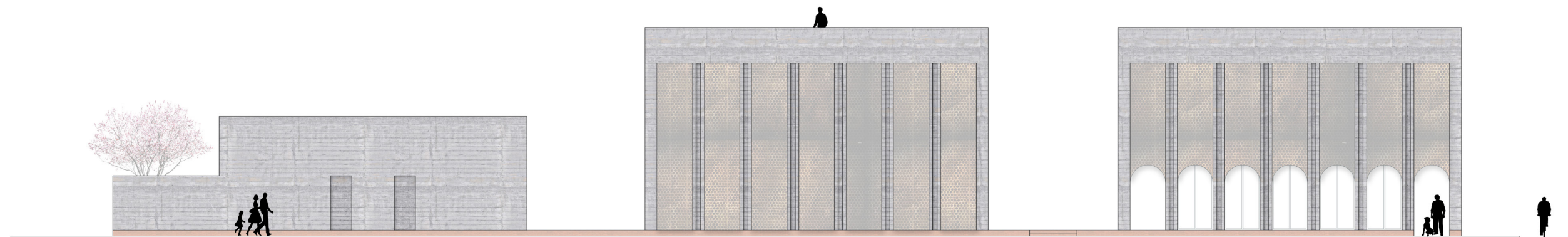
AANZICHTEN - 1:200

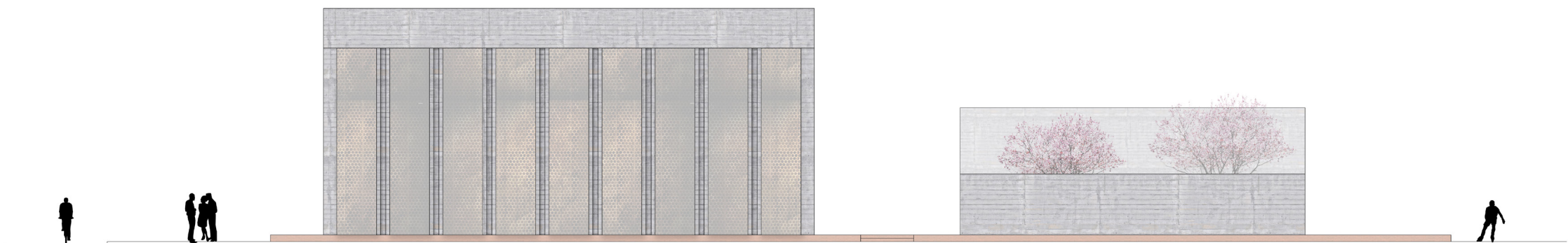
WEST - GEVEL

NOORD - GEVEL

OOST - GEVEL

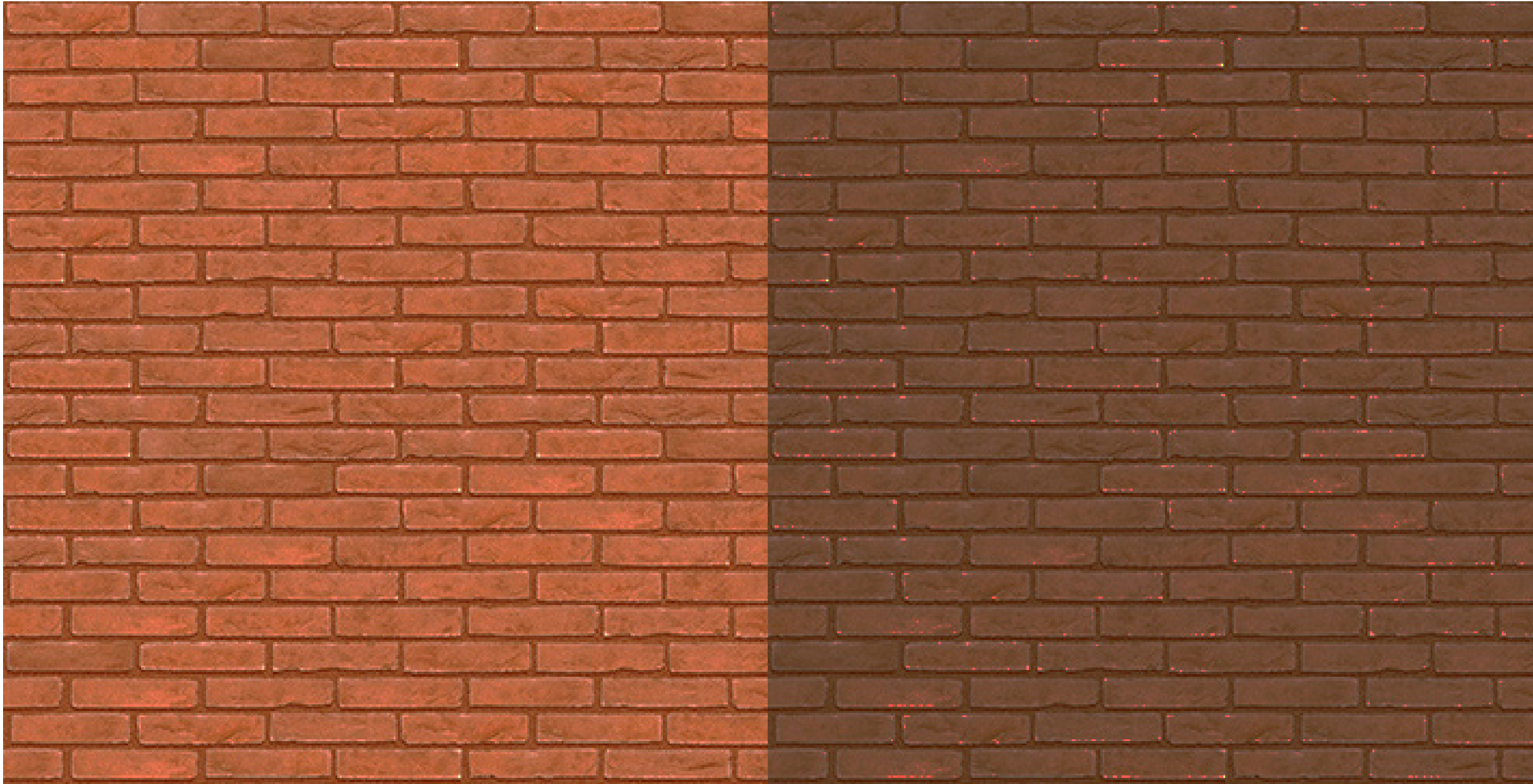
ZUID - GEVEL

MATERIALEN - *OPENBARE RUIMTE*

Maaiveld
Zitbankjes
Trappen

Waterpleinen
Waterbassin aracade paviljoenen eerste 3 lagen

Bruno wasserstrich DF
Gebakken bestrating
Halfsteens gelegd
Gemaakt van Hollandse natuurklei

Mastiek DF
Halfsteens gelegd
Klinker kwaliteit
Water dicht

MATERIALEN - *GEBOUW*

Gevels

Beton in houten bekisting gegoten

Balustrade
Privacy tussen openbaar en prive ruimtes

Geperforeerd staal

Literatuurlijst

Gids; Kuurorden in Nederland, ANWB bv., Den Haag 2005, Nederland, ISBN 90-18-02276-4 Gids; SaunaGids, 2005/2006, Avenhorn 2005, Nederland, ISBN 90-806889-2-4

Boek; Garrett G. Fagan, 'Bathing in Public in the Roman World', The University of Michigan Press, Michigan 2002, V.S., ISBN 0-472-08865-3

Boek; 'Kuren naar kwaal (kuuroorden en behandelingen)', Uitgeverij Boom / Belédère, Amster- dam 1998, Nederland, ISBN 9053524150.

Boek; Monda Heshusius, 'Reisboek Kuuroorden in europa', Bosch en Keuning nv., Baarn 1990, Nederland, ISBN 90-246-47088

Boek; 'Zorg voor geest en Lichaam (de wording van Europa)', HD uitgevers en M & P Uitgeverij B.V., Weert 1993, Nederland, ISBN 90-6590-702-5

Boek; Eline Canter Cremers-van der Does, 'Het bad', Uitgeversmaatschappij C.A.J. van Dishoeck, Bussum 1965, Nederland

Boek; Jos van den Bongaardt, 'Elke week een goed bad!', geschiedenis en architectuur van de badhuizen van Amsterdam', Stadsuit- geverij Amsterdam, Amsterdam 1990, Nederland, ISBN 90- 5366-008-9

Boek; Marja den Heijer, 'Tien jaar Hammam Den Haag het oosters badhuis 1995-2005", Den Haag 2005, Nederland, ISBN 90-9018955-6

Boek; Galjaard, J.M., Poorje baden, 'De Vaderlandse geschiedenis van het badleven', Utrecht 1966, A. Oosthoek's, Uitgevers- maatschappij NV

Boek; Ching, F., Architecture Form, Space & Order, 2015, J. Wiley & Sons, ISBN 978-1-118- 74508-3

Boek; Matthijs de Boer, Binnen in de stad, 2 nov. 2012, ISBN 978-90-7808-864-6

Boek; Richard Murphy, Carlo Scarpa and Castelvechio Revisited, 2017, ISBN 978-1-5272-0890-2

Dank aan

Mijn commissie
Saša Radenovic
Ira Koers
Pieter Jannink

Neelu Boparai
Micha Wijngaarde

Elsje van Gameren
Boparai Associates Architecten
Nunc Architecten
Ergin Kurt

HET GETIJ

Ontmoetingsplaats voor de stad

Academie van Bouwkunst Amsterdam
Afstudeer project van Haidar Al-Dayri
haidar_01@hotmail.com
(+31)(0)6 23757579
Master of Architecture
10 juli 2019
copyright © 2019

copyright © 2019
Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een
geautomatiseerd gegevensbestand en/ of
openbaar gemaakt in enige vorm of op
enige wijze, hetzij electronisch,
mechanisch, door fotokopieën, opnamen of
op enige andere manier zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van
de uitgever.